

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 11.4.2011
COM(2011) 184 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta
v zvezi s statistiko o znanosti in tehnologiji**

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s statistiko o znanosti in tehnologiji

POVZETEK

Uradna statistika o znanosti, tehnologiji in inovacijah (statistika ZTI) v Evropski uniji temelji predvsem na Odločbi št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o pripravi in razvoju statistike Skupnosti o znanosti in tehnologiji¹. Eurostat izvaja to odločbo v tesnem sodelovanju z državami članicami prek zakonodajnih ukrepov in prostovoljnega zbiranja podatkov ter priprave lastne statistike.

V tem poročilu je ocenjeno izvajanje posameznih statističnih ukrepov iz člena 2 Odločbe. Cilj teh ukrepov je vzpostavitev statističnega informacijskega sistema na področju znanosti, tehnologije in inovacij za podporo in spremljanje politik EU.

Uredbi Komisije (ES) št. 753/2004 in št. 1450/2004 o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES se nanašata na dva načina zbiranja podatkov, ki jih statistični organi držav članic redno izvajajo v okviru evropskega statističnega sistema (ESS). Statistika o raziskavah in razvoju (R&R) ter statistika o inovacijah, zbrani v skladu z navedenima izvedbenima uredbama, sta postali priznan in splošno navajan referenčni podatek pri spremljanju politike EU na področju ZTI.

Skupaj s podatki o R&R opisuje prejšnja uredba tudi statistično delo, ki zajema druga področja statistike ZTI, kot so človeški viri v znanosti in tehnologiji, visoko tehnoloških dejavnostih in na znanju temelječih storitvah ter patentih. Statistiko s teh področij neposredno pripravlja Eurostat, pri čemer uporablja obstoječe vire podatkov in statistiko (pridobljeno znotraj ali zunaj Eurostata). Statistika se dopolnjuje s prostovoljnim zbiranjem podatkov v okviru ESS o poklicni poti oseb z doktoratom.

Kakovost statističnih podatkov je postala pomembnejša zaradi usmeritve politike in njenega spremljanja ter zlasti zaradi dejstva, da se cilji politike določajo na podlagi statističnih podatkov. V strategiji Evropa 2020 se je tako kot v njeni predhodnici, tj. lisbonski strategiji, določil natančen cilj za intenzivnost R&R (poraba 3 % BDP EU za R&R do leta 2020), zato je najpomembnejše, da je kakovost meritev še naprej na visoki ravni.

S sprejetjem navedenih uredb o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES se je zagotovila stalna raven kakovosti podatkov o ZTI. Temu so sledile postopne in stalne izboljšave ter pozorno spremljanje kakovosti. Cilj dogovarjanja glede mednarodnih standardov in metodologije ter njihovega izvajanja in stalnih razprav o njihovi pomembnosti v dinamičnem okolju za ocenjevanje je zagotavljanje posodobljene statistike najboljše kakovosti.

Pri nadaljnjih dejavnostih na področju razvoja statistike ZTI bodo upoštevane prednostne naloge, določene na podlagi potreb politike, in razvoj ESS kot celote. Ob upoštevanju prednostnih nalog, ki so že določene v strategiji Evropa 2020 in njeni vodilni pobudi Unija inovacij, se bo poskušalo doseči ravnovesje med novim delom in ukrepi za dodatno izboljšanje obstoječe statistike ZTI.

¹ UL L 230, 16.9.2003, str. 1.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta
v zvezi s statistiko o znanosti in tehnologiji

1. UVOD

To poročilo zadeva izvajanje Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o pripravi in razvoju statistike Skupnosti o znanosti in tehnologij (v nadaljnjem besedilu: Odločba).

To je drugo poročilo, ki ga mora Komisija v skladu s členom 5 Odločbe predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu. Prvo poročilo je bilo sprejeto 14. decembra 2007².

Evropski svet je junija 2010 sprejel strategijo Evropa 2020 za delovna mesta ter pametno, trajnostno in vključujočo rast³. Prav tako je potrdil pet krovnih ciljev EU, pri čemer je eden od njih izboljšanje pogojev za inovacije, raziskave in razvoj (R&R), zlasti da se dvigne raven kombiniranih javnih in zasebnih naložb v tem sektorju na 3 % bruto domačega proizvoda (BDP).

Poleg tega je Komisija v svojem sporočilu z dne 6. oktobra 2010⁴ predlagala kazalnik, ki izraža R&R in intenzivnost inovacij, ter spremljanje celotnega napredka v zvezi z uspešnostjo inovacij z uporabo Sistema kazalnikov uspešnosti za raziskave in inovacije v Uniji⁵.

Svet za konkurenčnost je pozval tudi k prizadevanju za opredelitev omejenega in skladnega sklopa kazalnikov, ki se bodo uporabljali kot operativno orodje v skladu s političnimi cilji in strategijami Sveta za spremljanje napredka pri dokončnem oblikovanju Evropskega raziskovalnega prostora⁶ (evropski enotni trg za raziskave in inovacije, za katerega je značilen prost pretok raziskovalcev, idej in znanja).

To poročilo ocenjuje način, na katerega se statistični informacijski sistem na področju znanosti, tehnologije in inovacij izvaja za podporo in spremljanje politik EU. Prvi del poročila se nanaša na izvajanje ukrepov iz člena 2 Odločbe. Nato sledijo poglavja o kakovosti podatkov, stroških in statistični obremenitvi. Zadnje poglavje poročila se nanaša v strateške ukrepe, ki jih je treba sprejeti v naslednjih letih.

2. IZVAJANJE ODLOČBE

2.1 Izvajanje Komisije

Eurostat izvaja Odločbo št. 1608/2003/ES prek zakonodajnih ukrepov in prostovoljnega zbiranja podatkov v državah članicah ter priprave lastne statistike.

Najpomembnejše je, da obstajata dve veljavni izvedbeni uredbi:

Člen 2(1) in (2) Odločbe

- Uredba Komisije (ES) št. 753/2004 z dne 22. aprila 2004 o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede statistike o znanosti in tehnologiji⁷, ki se osredotoča zlasti na statistiko R&R. Ta uredba zajema tudi statistiko o človeških virih v znanosti in tehnologiji (statistika HRST), statistiko o visoko tehnoloških dejavnostih in na

² COM(2007) 801.

³ CO EUR 9, CONCL 2.

⁴ COM(2010) 546. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020 – Unija inovacij.

⁵ COM(2010) 546.

⁶ 2945. zasedanje Sveta za konkurenčnost, Bruselj, 29. maja 2009.

⁷ UL L 118, 23.4.2004, str. 23.

znanju temelječih storitev, statistiko o patentih ter drugo statistiko ZTI (vendar brez dodelitve neposrednih nalog državam članicam).

Člen 2(2) Odločbe (inovacije)

- Uredba Komisije (ES) št. 1450/2004 z dne 13. avgusta 2004 o izvajanju Odločbe št. 1608/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta o pripravi in razvoju statistike Skupnosti o inovacijah⁸.

Statistika R&R in statistika o inovacijah, zbrani v skladu z navedenima izvedbenima uredbama, sta postali priznan in splošno navajan referenčni podatek pri spremljanju politike EU.

Glavni dosežki z različnih področij statistike ZTI so:

2.1.1 Statistika R&R (vključno s statističnimi podatki o sredstvih državnega proračuna ali postavkah, odobrenih za R&R, znana kot statistika GBAORD)

Statistika R&R meri učinkovitost R&R v Evropi. Podatki o izdatkih za R&R ter raziskovalno-razvojnem osebju s stališča podjetja ali institucije, ki izvaja R&R, se zbirajo v različnih razsežnostih in razčlenitvah. Ti statistični podatki temeljijo na tako imenovanem Priročniku Frascati in se uporabljajo med drugim za zbiranje javnih in zasebnih kazalnikov intenzivnosti naložb v R&R za strategijo Evropa 2020. Do zdaj so se uporabljali za zbiranje kazalnikov Sveta zasedanja v Lizboni in Barceloni o intenzivnosti R&R.

Glavni dosežki:

- večji obseg priprave in boljša kakovost podatkov ter uskladitev vprašalnika za zbiranje podatkov in časovnih vrst z OECD;
- sporazum, dosežen glede obravnave „R&R, ki se financirajo iz tujine“;
- začetek nadnacionalnega merjenja usklajenih raziskav v Evropi (izvajalci GBAORD in nadnacionalni javni izvajalci R&R);
- boljša kakovost in uskladitev podatkov prek vzpostavljenega poročanja o kakovosti in uvedbe ukrepov za izboljšanje na tej podlagi za poročanje.

2.1.2 Evropska statistika o inovacijah

Raziskave o inovacijah v Skupnosti merijo uspešnost podjetij v Evropi na področju inovacij. Zagotavljajo kazalnike o inovacijskih dejavnostih, različnih vrstah inovacij, izdatkih za inovacije, učinkih inovacij ali sodelovanju na področju inovacij. Te raziskave so edini usklajeni vir za merjenje inovacij v Evropi in zunaj nje. Temeljijo na tako imenovanem Priročniku Oslo.

Glavni dosežki:

- v letu 2005 je bil izdan Priročnik Eurostat/OECD Oslo 2005, ki zajema tudi organizacijske in trženjske inovacije;
- priprava več krogov raziskave o inovacijah Skupnosti z usklajenim vprašalnikom raziskave in metodologijo, vključno s priložnostnimi moduli, ki zajemajo ekološke inovacije in ustvarjalnost ter znanja in spretnosti (za leti 2008 in 2010);
- zagotovitev in razširitev dostopa do mikropodatkov CIS prek zavarovanega prostora Eurostata (Safe Centre) in z izdajami CD-ROM-ov za širšo uporabo v raziskovalne namene.

⁸ UL L 267, 14.8.2004, str. 32.

Člen 2(2) Odločbe (statistika o HRST, patentih in visoki tehnologiji)

2.1.3 Statistika o človeških virih v znanosti in tehnologiji, visoko tehnoloških dejavnostih in na znanju temelječih storitvah ter patentih

Na podlagi Priročnika Canberra se s statistiko HRST meri delež delovne sile s terciarno stopnjo izobrazbe na področju znanosti in tehnologije ali z zaposlitvijo na področju znanosti in tehnologije. Statistika o visoki tehnologiji in znanju spremlja gospodarske sektorje, za katere je značilna visoka intenzivnost znanja (npr. farmacevtski proizvodi, računalniki, telekomunikacije, zrakoplovi, R&R). Ta dva sklopa statistike pripravi Eurostat, pri čemer uporabi obstoječe statistične podatke iz drugih raziskav in zbirk statističnih podatkov Eurostata. Statistični podatki o patentih se na splošno uporabljajo kot kazalniki rezultatov na področju znanosti, tehnologije in inovacij, ki jih Eurostat pripravi na podlagi upravnih podatkov iz Evropskega patentnega urada ali drugih večjih patentnih uradov. Svetovne primerjave dejavnosti patentiranja omogočajo oceno inovativne zmogljivosti zadevnih gospodarstev.

Glavni dosežki:

- v sodelovanju z OECD in Unescovim inštitutom za statistiko (UIS) ter na podlagi velikih potreb uporabnikov se pripravlja in širše izvaja prostovoljno neposredno zbiranje podatkov v državah članicah za „statistiko o razvoju poklicne poti oseb z doktoratom“ („statistika CDH“), ki spremlja rezidenčne osebe z doktoratom, vključno z njihovimi osebnostnimi značilnostmi, izobraževanjem in delovnimi izkušnjami, mednarodno mobilnostjo itd.;
- nadaljevanje in pospeševanje rednega pripravljanja statistike o HRST in visokih tehnologijah na podlagi obstoječih virov podatkov;
- ocena osnovnih klasifikacij in njihove izvedljivosti zagotavljanja informacij o gospodarstvu (dejavnostih) z intenzivno uporabo znanja;
- v sodelovanju z drugimi mednarodnimi ustanovami (kot so Evropski patentni urad – EPO; Svetovna organizacija za intelektualno lastnino – WIPO; Urad Združenih držav za patente in blagovne znamke – USPTO; Japonski urad za patente, ameriška Nacionalna znanstvena fundacija ali OECD) vzpostavitev in nadaljnje izboljšave zbirke EPO PATSTAT, usklajene neobdelane podatkovne zbirke, ki pokriva med drugim patentne prijave EPO in podeljene patente USPTO;
- prispevanje k pripravi Priročnika OECD za patente in pregled revizije tega priročnika iz leta 2009 v sodelovanju z drugimi navedenimi glavnimi uporabniki patentnih podatkov in statistike;
- izboljšanje in uporaba metode Eurostata za uskladitev imen vlagateljev patentnih prijav, kar omogoča pripravo dodatne statistike o patentih, npr. stopnje koncentracije patentov, in razporeditev vlagateljev patentnih prijav v institucionalne sektorje. Prva različica obeh metod se je leta 2006 najprej uporabila za imena vlagateljev EPO in USPTO, pozneje pa sta bili metodi leta 2009 posodobljeni na podlagi vseh imen vlagateljev EPO PATSTAT;
- od leta 2005 so se zaradi odločnega prizadevanja na področju obdelave podatkov in metodološkega razvoja razširili kazalniki o patentih, npr. visoka tehnologija, biotehnologija, tuje lastništvo, skupno patentiranje znotraj EU in na mednarodni ravni, navedbe patentov, energetske tehnologije.

Člen 2(2) Odločbe (statistični podatki, ločeni po spolu)

Spremenljivke osebja o zbiranju podatkov R&R, HRST in statistiki CDH na prostovoljni podlagi omogočajo razčlenitev po spolu, kadar je ustrezno. Zato je bila objava poročila Komisije o vlogi žensk v znanosti „She Figures“ leta 2006 in 2009 veliko lažja.

Člen 2(3) Odločbe

Metodološko delo se je nadaljevalo v tesnem sodelovanju z drugimi mednarodnimi partnerji, zlasti z OECD. Na podlagi tega so bili med drugim pripravljeni novi in revidirani priročniki, kot je navedeno zgoraj, orodja za razumnejše zbiranje podatkov ter postopki za zbiranje podatkov o R&R in CDH. Standardi in klasifikacije so bili posodobljeni zaradi skladnosti z revidiranimi referenčnimi klasifikacijami (gospodarska dejavnost, klasifikacija izdelkov, socialno-ekonomski cilji).

Člen 2(5) Odločbe

Glavni način za razširjanje podrobnih podatkov o ZTI in s tem povezane dokumentacije je spletna statistična zbirka podatkov Eurostata, do katere je mogoče dostopati brezplačno. Razširjanje zbirk podatkov se izvaja s številnimi statističnimi publikacijami in sporočili za javnost. Poleg tega so glavne ugotovitve navedene v spletni storitvi Eurostata Statistics Explained. Eurostat je poleg tega statističnega orodja za raziskovalne namene začel ponujati tudi dostop do mikropodatkov CIS prek svojega zavarovanega prostora in z izdajami CD-ROM-ov. To je zelo pripomoglo k mednarodnim raziskavam na področju inovacij v okviru Komisije in zunaj nje. Komisija podatke o ZTI razširja tudi v več poročilih o politiki (vključno zlasti s poročili v zvezi s strategijo Evropa 2020 in njeno predhodnico).

2.2 Izvajanje statistike ZTI v državah članicah

Ta oddelek na kratko opisuje ukrepe, sprejete v državah članicah v zvezi s statistiko ZTI, ki se je zbrala neposredno v teh državah članicah: statistika R&R/GBAORD, raziskava o inovacijah v Skupnosti in statistika CDH, zbrana na prostovoljni podlagi. Na drugih področjih se uporabljajo drugi obstoječi viri podatkov, izključeni iz raziskav ZTI, ki jih morajo izvesti države članice.

Statistika R&R/GBAORD

Veliko držav je po letu 2002/2003 prilagodilo svoje nacionalne vprašalnike in zbiranje podatkov, da bi izpolnilo zahteve iz Uredbe (ES) št. 753/2004. Kot je navedeno v prvem poročilu, je imelo več držav težave pri prenosu podatkov o R&R in GBAORD za prvi dve obvezni referenčni leti (2003 in 2004), zlasti v zvezi s popolnostjo podatkov in izpolnjevanjem rokov iz navedene uredbe Komisije. Zato sta se razpoložljivost podatkov in upoštevanje rokov bistveno izboljšala.

Na podlagi sistematičnega spremljanja skladnosti s statistično zakonodajo je bilo državam članicam poslanih skupno šest uradnih obvestil o „neskladnosti“ glede podatkov v zvezi z referenčnim obdobjem 2006–2008. Do zdaj so bile težave v zvezi z obsegom in zamudami pri predložitvi podatkov omejene predvsem na nesistematične pojave v nacionalnih sistemih za pripravo podatkov (naključne težave, začasno pomanjkanje sredstev, večja preureditev priprave). Prenos spremenljivk o R&R, ki se zahteva na prostovoljni podlagi, pa je še vedno nepopoln.

Evropska statistika o inovacijah

Raziskave o inovacijah v Skupnosti so v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1450/2004 postale del standardne statistične infrastrukture v državah članicah. Raziskava o inovacijah v Skupnosti iz leta 2004 se je obravnavala kot manj obremenjujoča in lažja za izvajanje na nacionalni ravni. V okviru raziskave za leto 2006 je bilo opravljeno prostovoljno delo za spodbuditev, da se opredelitev pojma inovacije iz Priročnika Oslo uporabi v celoti, raziskava

iz leta 2008 pa je morala končno obvezno zajeti tehnološke (postopki in izdelki) in netehnološke (organizacija in trženje) inovacije pod enakimi pogoji.

Pri tem niso bile ugotovljene nobene večje neskladnosti, razen v eni državi članici. Tabelarične podatke za leti 2006 in 2008 so predložile pravočasno in v popolni obliki skoraj vse države članice. S predložitvami se je omogočilo pravočasno razširjanje podatkov EU za najpomembnejše poročilo Komisije o inovacijah. Kljub temu Eurostat ne prejema vseh sklopov nacionalnih mikropodatkov ali vseh zaželenih spremenljivk, ker so ti prenosi še vedno prostovoljni.

Statistika o razvoju poklicne poti oseb z doktoratom (statistika CDH)

V letih 2006 in 2007 se je na podlagi velikih potreb uporabnikov v več kot 20 državah članicah začelo pripravljanje statistike CDH v večjem obsegu. Tako so države svoje dejavnosti začele usmerjati v uporabo nacionalnih upravnih virov in registrov podatkov, vzpostavljane nacionalnih okvirov vzorcev, ki zajemajo vse rezidenčne osebe z doktorati, izračunavanje velikosti vzorca, sestavljanje vprašalnikov za nacionalne raziskave ter razvijanje tehnik za zbiranje podatkov. To delo se je nadaljevalo z enako študijo v letu 2009 ter preskušanjem stabilnosti konceptov, opredelitev in sistemov priprave podatkov. Širše vrednotenje priprave statistike CDH bo opravljeno potem, ko bodo v letu 2011 na voljo rezultati te raziskave.

3. KAKOVOST PODATKOV

Člen 2(4) Odločbe

Okvir za kakovost podatkov statistike ZTI je Evropski statistični kodeks ravnanja⁹, ki zajema 15 glavnih načel. Več načel se nanaša na splošne institucionalne temelje organov držav članic in njihovih organizacij (strokovna neodvisnost ali ustreznost virov), ki prispevajo k splošni kakovosti evropske statistike, pri čemer so nekatera načela (kot je temeljita metodologija, določena v priročnikih) mednarodno priznana, pogosto in redno ocenjena ter vsem dostopna. Nekatera načela v zvezi s kakovostjo, ki so neposredno povezana z raziskavami ZTI, so zajeta v rednem poročanju o kakovosti in se spremljajo (med drugim v zvezi s točnostjo, skladnostjo in primerljivostjo).

Eurostat zbira nacionalna poročila o kakovosti glede statistike R&R in GBAORD od leta 2007, za vsak krog raziskave o inovacijah Skupnosti, ki se izvaja na dve leti, pa jih zbira od leta 2004. Poročanje o kakovosti glede statistike CDH na prostovoljni podlagi je vključeno v zagotavljanje nacionalnih metapodatkov v obeh krogih zbiranja podatkov.

Nekatera vprašanja o kakovosti statistike, ki se pojavljajo na različnih področjih, so poudarjena spodaj.

- **Statistika R&R.** Priporočila o zbiranju podatkov iz Priročnika OECD Frascati se na splošno upoštevajo. Kakovost evropske statistike R&R se je izboljšala z izvajanjem Uredbe (ES) št. 753/2004. Uporabniki podatkov niso imeli pripomb glede ustreznosti, točnosti ali primerljivosti podatkov. Vendar so zaželeni izboljšave v zvezi s kritjem in merjenjem.

- **Evropska statistika o inovacijah.** Izboljšale so se pravočasnost, popolnost in primerljivost nacionalnih podatkov, h katerim so prispevali krajši in jasnejši vprašalniki, boljši postopki priprave in izvajanja na nacionalni ravni ter večja seznanjenost poročevalcev z inovacijskimi koncepti. Uporabniki menijo, da so podatki zelo ustrezni, ter zahtevajo boljšo primerljivost in

⁹ COM(2005) 217.

točnost številskih spremenljivk. Usklajeni vzorčni vprašalnik, pripravljen v skladu z Uredbo (ES) št. 1450/2004, se šteje kot pozitiven prispevek k primerljivosti rezultatov.

- **Statistika CDH.** Zbiranje podatkov o CDH leta 2006 je bil prvi poskus obsežnega zbiranja podatkov o osebah z doktoratom. Poseben izziv je predstavljalo iskanje virov za reprezentativno vzorčenje, na podlagi katerega bi se omogočila tudi obravnava vprašanj o mednarodni mobilnosti.

- **Druga statistika ZTI.** Na drugih področjih so izboljšave kakovosti pogosto odvisne od napredka, doseženega pri izvornih podatkih. V tem smislu je bil dosežen velik napredek pri podatkih iz raziskave o delovni sili EU, statistiki trgovine ali zbirke PATSTAT. Uporabljene klasifikacije so bile posodobljene v skladu z revidirano gospodarsko dejavnostjo in klasifikacijami proizvodov.

4. STROŠKI IN OBREMENITEV

Eurostat meri stroške in obremenitev, ki nastajajo s statistiko podjetij, na več statističnih področjih. Glede na najnovejšo splošno analizo obremenitve poročanja v državah članicah, ki je bila izvedena junija 2009, je statistika ZTI (R&R in statistika o inovacijah) uvrščena na deseto mesto, kar zadeva obremenitev poročevalskih podjetij, pri čemer je bilo vključenih 16 statistik podjetij. Letna obremenitev statistike ZTI nekoliko niha, kar odraža dvoletno naravo statistike o inovacijah.

Po sprejetju Odločbe Sveta št. 1608/2003/ES so se poskušali zbrati podatki o stroških in obremenitvi za podobno zbiranje podatkov. Pri rednem poročanju o kakovosti so se zahtevali natančni ukrepi, vendar se je pokazalo, da jih je težko zagotoviti, zlasti na usklajen način, ki omogoča primerjave ali ocenjevanje skupnih stroškov. Veliko držav članic je poudarilo, da ne bo mogoče ločiti stroškov raziskav za R&R in inovacije ter zbiranja podatkov od statistike podjetij in s tem povezane statistike ali od podobnih dejavnosti, ki temeljijo le na nacionalnih potrebah. Kadar so podatki na voljo, se med državami članicami in znotraj držav članic med pooblaščenimi ustanovami razlikujejo tudi metodologije, uporabljene za poročanje, pri čemer se na podlagi informacij ne omogočajo dejansko pomembne primerjave ali objava posameznih ocen stroškov.

V 13 državah članicah, za katere so podatki na voljo, je glede na navedene pridržke povprečna obremenitev, ki se izmeri ob upoštevanju časa, porabljenega za izpolnjevanje vprašalnika za poslovni sektor R&R za referenčno obdobje 2007, med 0,7 do 4 ure (z izjemo ene države članice, ki poroča o šestih urah). Najpogostejši izmerjeni čas je bil dve uri. Veliko manj podatkov je na voljo za druge gospodarske sektorje, čeprav se zdi, da so obdobja porabljenega časa za izpolnjevanje vprašalnika R&R v vladnem sektorju in visokem šolstvu veliko daljša kot v poslovnem sektorju, kljub temu pa so si medsebojno sorazmerno blizu.

Kar zadeva raziskavo o inovacijah Skupnosti, so informacije, vključene v poročanje o kakovosti iz obdobj raziskav 2006 in 2008, pokazale, da je bil čas, porabljen za izpolnjevanje vprašalnika o inovacijah, med 0,45 in 4,5 ure (s skrajno vrednostjo 6 ur). Najpogostejši čas je bil 1,7 ure za leto 2006 in 2 uri za leto 2008, kar je blizu obremenitve za raziskavo R&R. Glede na podatke posameznih držav članic, ki so na voljo za obe obdobji, pomanjkljivi dokazi kažejo, da se obremenitev poročanja, izmerjena v porabljenem času, med letoma 2006 in 2008 ni povečala. Podobno so tudi stroški za statistične organe med letoma 2006 in 2008 ostali sorazmerno stabilni. Na žalost so podatki o stroških še vedno slabo pokriti, kar ne omogoča izvedbe dodatne analize.

V okviru proračuna Komisije za sofinanciranje neobveznih delov zbiranja podatkov R&R ali CIS ali za študijo izvedljivosti oblikovanja novih kazalnikov ali financiranje raziskav CDH je bilo leta 2006 in 2009 objavljenih več pozivov za zbiranje predlogov o pomoči. Skupna

dodelitev sredstev za leto 2006 je znašala 676 782 EUR za CIS in 373 311 EUR za CDH, pri čemer je na področju CIS sodelovalo deset, na področju CDH pa sedem držav članic EU in držav članic EGP. Skupna dodelitev sredstev za leto 2009 je znašala 163 457 EUR za R&R, 713 475 EUR za CIS in 898 610 EUR za CDH, pri čemer je na področju R&R sodelovalo osem, na področju CIS 16 in na področju CDH 13 držav članic EU in držav članic EGP.

S programi večstranske koristnosti Phare za statistično sodelovanje v obdobju 2004–2006 in programom večstranske koristnosti prehodnega vira za vključevanje statistike v obdobju 2004–2005 se je sofinanciranje izvajanja raziskav R&R, CIS in CDH omogočilo le v državah članicah, ki so pristopile v petem krogu širitve (2004) in pozneje. Skupni znesek, ki se je dodelil upravičencem na podlagi teh ukrepov, je bil 219 631 EUR za R&R (11 upravičencev), 417 723 EUR za CIS (12 upravičencev) in 426 042 EUR (9 upravičencev).

5. NADALJNI RAZVOJ STATISTIKE ZTI

Pri statistiki je potrebna neka stopnja stabilnosti. Vendar je na področju statistike ZTI pojav zanimanja dinamičen, zato pogosto nastanejo nove potrebe uporabnikov. Odzivanje na nove potrebe je zlasti izziv v sedanjem okolju evropskega statističnega sistema, kot je opisano spodaj.

5.1 Spremembe okolja

5.1.1 Zahteve uporabnikov

Visoko in stalno politično zanimanje za R&R, inovacije in gospodarstvo, ki temelji na znanju, kot celota pomeni stalen pritisk na statistiko ZTI. Zahteve uporabnikov, kot so bolj pravočasni in podrobnejši podatki boljše kakovosti, so znane že dolgo, pri čemer se veliko vprašanj obravnava z izboljšanimi orodji, kot so poročanje o kakovosti, natančnejša metodologija ali izmenjava dobrih praks. Internacionalizacija R&R in širitev inovacijskih dejavnosti v javni sektor sta primera novih zahtev glede spremljanja statistike, katerih izvedljivost se prouči na podlagi pilotnih raziskav. Pričakuje se, da se bodo nove in dobro utemeljene potrebe v prihodnosti redno obravnavale v okviru statistike ZTI.

5.1.2 Metoda proizvodnje statistike EU: vizija za naslednje desetletje

Sporočilo Komisije o viziji za evropsko statistiko¹⁰ poziva k bolj celostnim in inteligentnejšim pristopom do proizvodnje statistike. To zajema vključevanje statističnih orodij in večjo uporabo upravnih virov ter tudi poenostavitev in izboljšanje statističnega zakonodajnega okolja, pri čemer je cilj pridobitev več v prihodnost usmerjenih statističnih podatkov, izboljšanje produktivnosti iz zmanjšanje obremenitve poročanja.

5.1.3 Omejena sredstva in prednostno določanje

Nacionalni statistični organi so v zadnjih letih poročali o pomanjkanju sredstev na različnih področjih, kar povzroča veliko zaskrbljenost glede možnosti izpolnjevanja statističnih zahtev ESS. Prednostno določanje zato postane pomembnejše kot kdaj koli prej ter zadeva obstoječe in načrtovane statistične dejavnosti.

5.2 Izboljšanje in ocenjevanje obstoječe statistike ZTI

Obstoječa statistika mora izpolnjevati zahtevo po zanesljivosti in ustreznosti svojemu namenu. Z izčrпно uporabo rednega spremljanja skladnosti in sistematičnega zbiranja poročil o kakovosti se bodo obstoječe zbirke podatkov zlasti o R&R in inovacijah glede ustreznosti in

¹⁰ COM(2009) 404. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o metodi proizvodnje statistike EU: vizija za naslednje desetletje.

kakovosti stalno pregledovale. To je zdaj celo še pomembnejše, ker se bo strategija Evropa 2020 med drugim spremljala na podlagi spremenljivih kazalnikov ZTI.

Ta ukrep bo podprt s tekočim pregledom v letu 2011, na podlagi katerega se bo izvedla zapletena ocena v širšem smislu, ki vključuje proizvedene statistične podatke in tudi postopke za njihovo proizvodnjo, medsebojne vplive s ponudniki podatkov in medsebojne vplive z uporabniki podatkov.

Glede na navedeno določevanje okolja se bodo prednostno obravnavala zlasti naslednja vprašanja:

- **statistika R&R.** To vključuje zagotovitev, da temeljne podatke izmerijo ali vsaj ocenijo vsi izvajalci R&R, kadar je potrebno in ne glede na to, ali so predhodno znani, ter zajemajo vse gospodarske sektorje in podsektorje in vse velikosti operativnih enot, s čimer se zajamejo celotne R&R (izdatki in osebje) v gospodarstvu v določenem času. V tem okviru se bo oblikoval glavni sklop kazalnikov za spremljanje Evropskega raziskovalnega prostora. Ta upošteva zanesljivo statistično metodologijo za obravnavanje neodzivnosti na raziskave in obravnavanje vprašanj glede meritev R&R, pri čemer je cilj večja stopnja mednarodne usklajenosti.

- **Evropska statistika o inovacijah.** Obravnavati je treba vprašanja glede meritev inovacij v različnih konceptih. To zajema zlasti številske spremenljivke, izdatke za inovacije in prihodke od inovacij. Poleg tega se bo izvedla ocena v zvezi s tem, ali bi se z razširitvijo kritja (na vse poslovne dejavnosti, celotno gospodarstvo) dodale nove informacije na taki ravni, ki bi bila upravičena in je metodološko izvedljiva.

V skladu z vizijo za evropsko statistiko se bo ocenila strategija za uporabo celovite raziskave o R&R in inovacijah, pri čemer bo pripravljena ocena v zvezi s tem, kakšen bi bil vpliv zlasti na kakovost podatkov in primerljivost. Pri oceni se bo poskušala upoštevati statistična infrastruktura ESS kot celote.

- **Statistika CDH.** Leta 2011 se bo izvedla temeljita ocena izvajanja zbiranja podatkov o CDH iz let 2006 in 2009, da se oceni razvoj takšnega zbiranja podatkov v prihodnosti.

- **Statistika patentov.** Raziskala se bo obširna uporaba temeljnega upravnega vira, zlasti v zvezi z drugimi obstoječimi viri za dodajanje novih informacij in spremenljivk. Za usklajevanje imen se bo v celoti uporabila izboljšana metodologija.

Izboljšave obstoječe statistike ZTI (z novim delom) se bodo izvedle v tesnem sodelovanju z OECD in drugimi mednarodnimi organizacijami, s katerimi je bilo usklajevanje že pospešeno. To vključuje prizadevanje za revizijo mednarodnih metodoloških priročnikov.

5.3 Novi kazalniki, novi viri podatkov

Skupnost uporabnikov bo pogosto zahtevala nove kazalnike in nove vire podatkov. Delo na področju razvoja, pri katerem se bodo poleg obstoječih virov podatkov uporabljali tudi novi kazalniki, novi viri podatkov in celo dodatne razčlenitve obstoječih podatkov (ker lahko zajemajo večje velikosti vzorcev ali metodološko delo), se bo izvajalo šele po temeljitem pregledovanju ter analizi. To lahko zadeva delo v zvezi s patenti na področju tehnologij ali podatke o drugih pravicah intelektualne lastnine, ki se nanašajo na družbene izzive. V tem okviru se bodo uporabile tudi študije izvedljivosti in pilotne raziskave.

5.4 Posodabljanje pravnega okvira za statistiko ZTI

S sprejetjem strategije Evropa 2020 in njenih različnih vodilnih pobud skupaj s spremljanjem Evropskega raziskovanega prostora se poziva k sporazumu o okviru statističnega spremljanja za sklop politik EU. Najpomembnejše je, da temeljijo kazalniki, uporabljeni za navedene

namene, na statistiki in spremenljivkah, ki so v državah članicah del redne priprave statistike in jih zajema statistična zakonodaja.

Cilj Eurostata je pregled Uredbe (ES) št. 753/2004 in Uredbe (ES) št. 1450/2004, pri čemer se upoštevajo zlasti najnovejše potrebe glede spremljanja politike. Pri tem se bo doseglo ravnoesje med obstoječo, novo in potencialno prekinjeno statistiko, poleg tega pa se bo preiskala utemeljenost celostne zakonodaje in raziskav. Poudarek bo še vedno na pomembnosti in kakovosti podatkov. Nova zakonodaja se bo obravnavala s posebno pozornostjo.